

Input cliëntperspectief Beschermd wonen – 10 maart 2016

"We (cliënten) zijn geen cassettebandje die steeds alles herhaalt" (citaat cliënt)

Inleiding

Op 10 maart 2016 heeft een bijeenkomst beschermd wonen/cliëntperspectief plaatsgevonden. Op deze bijeenkomst zijn de algemene uitgangspunten voor Inkoop 2017 Beschermd wonen en de specifieke uitgangspunten voor Beschermd wonen (biede afkomstig van het Sociaal domein Fryslân (SDF) besproken en de notitie "Beschermd wonen vanuit cliëntperspectief 2017 (Zorgbelang Fryslân/Oebele Herder).

Na een inleidend woordje van Oebele Herder, de gespreksleider, werd door Irene Gaspers een presentatie over Beschermd wonen en uitgangspunten gegeven. De deelnemers zijn vervolgens uiteen gegaan in werkgroepen. Elke werkgroep kreeg een aantal uitgangspunten mee waarover gediscussieerd kon worden. Leidraad voor de discussie was de notitie "Beschermd wonen vanuit cliëntperspectief". De deelnemers konden zich vinden in deze notitie. Hieronder zijn alle aanvullende opmerkingen verwerkt.

Dit document wordt vervolgens gestuurd naar alle deelnemers van 10 maart, Friese Raden voor het Sociale Domein (voorheen wmo-raden) en cliëntenraden Beschermd wonen / GGZ. Zij kunnen dit gebruiken in hun advisering naar gemeenten en zorgorganisatie.

SDF gaat na hoe zij de opgehaalde input kunnen verwerken in de uitgangspunten Inkoop Beschermd wonen 2017. Sommige geleverde input liggen meer op het uitvoerende vlak. In da geval wordt gekeken hoe de informatie in de werkprocessen kan worden opgenomen. (

Deel I Algemene uitgangspunten uit de notitie

Bevorderen van participatie

- Zorg voor maatwerk, geen eenheidsworst en het aanbod dicht in de omgeving van cliënt. Maatwerk dient geleverd te worden. Hoe gaan de gemeenten dit monitoren?

Lokaal en dichtbij wat kan, regionaal wat moet

- Regionaal alleen voor specifieke gevallen;
- Lokaal participatie;
- Reguliere werkzaamheden (in het kader van participatie);
- Expertise wijk/gebiedsteams op niveau brengen.
- Aandachtspunt voor gemeenten: locaties van beschermd wonen zijn vaak (door lage huren) gelegen in zogenaamde "slechte wijken". Dit kan een negatieve invloed hebben op de lokale participatie.

Inzetten op kwaliteit, resultaat en beperken administratieve druk

- Deskundig personeel;
- Gelijkwaardige relatie;
- Ruimte bieden;
- De uitgangspunten op pagina 2 en 3 worden volledig onderschreven;
- Toevoegen: professionals (zorgaanbieders) dienen naast de cliënt te staan op basis van een gelijkwaardige relatie;
- Kwaliteit moet altijd in overleg met een cliënt (kwaliteit is subjectief);
- Kwaliteitscriteria moet goed vindbaar zijn voor cliënten;
- Kwaliteitsgronden moeten middels contractbeheer worden. De gemeente dient dus kwaliteitseisen te stellen aan zorgaanbieders.

1 huishouden, 1 plan, 1 contactpersoon

- Geen afvinklijstjes bij de zorgaanbieders;
- Jaarlijks gesprekken met cliënten;
- Onderwerp van toezichthouder gemeente.

Voorkomen van opvang, beschermd wonen en huiselijk geweld en kindermishandeling

- Wereld is nog niet ingesteld op voorkoming van: mentaliteitsverandering;
- Preventie niet inkopen bij de zorgaanbieder. Gemeenten moeten dit zelf regelen;
- Nazorg beschouwen als voorzorg door gemeenten;
- Afstemming Wet langdurige zorg;
- Huisvesting/woningbouw: betaalbare en beschikbare woonruimte>lobby richting het rijk.

Bevorderen van zelfredzaamheid en participatie

- Cliënt is regisseur: hoe kan een cliënt onafhankelijk zorg kopen. Naasten spelen hierbij een essentiële rol. Vraag is of aanbieders dat goed meenemen;
- Toetsing cliënt: Wat wil de cliënt zelf wat betreft ondersteuning in de instelling waar hij of zij is;
- Toekomst beschermd wonen/stabiel wonen> Laat iemand wonen waar die woont. Zorg dat een cliënt niet onnodig hoeft te verhuizen;
- Aanbieders dienen maatwerk te leveren en zo lokaal mogelijk (eigen wijk/dorp) Insteek dient hierbij te zijn, dat het gaat om regulier werk. Regionaal aanbod alleen voor specifieke cliënten.

Aansluiting 18-/18+

- Leg de knip tussen de wetten lager (16 jaar). De voorkeur gaat uit naar helemaal geen knip.

Betrokkenheid toekomst beschermd wonen

- Betrek cliënten vroegtijdig, maar beter laat dan nooit;
- Cliënten staan voorop;
- Eerst gesprekken voeren op kleine schaal, gevolgd door een bijeenkomst voor zowel CCR en WMO adviesraden.

Cliëntervaring

- Gemeenten moeten jaarlijks het gesprek aangaan met cliënten over hun persoonlijke ervaringen van de zorg die zij ontvangen van hun zorgaanbieders (structurele cliëntervaringsonderzoeken).
- Voer als gemeente veel gesprekken met cliënten. Zoek het directe contact op en ga in gesprek over de beleving/ervaring van de cliënt.

Inkoop

- Stem je inkoop af samen met de doelgroepen;
- Stel je inkoop af op het beleid van de 24 gemeenten.
- Inkoop uitgangspunten dienen periodiek getoetst te worden d.m.v. het voeren van cliëntervaring onderzoeken

PGB

- Client kan een eigen PGB beheren en eigen regisseur zijn van zijn zorg/plan, als hij hiertoe in staat is, tenzij... (dit punt graag meer aandacht geven in de notitie SDF)

Nazorg

- Iedere cliënt heeft recht op nazorg en elke zorgaanbieder moet dit dan ook leveren. Kan de gemeente hier meer controle op uitvoeren en hoe gaan jullie dit monitoren? (vb: gemeente Dantumadeel/Engwierum hebben hierover verplichte afspraken gemaakt met zorgaanbieders;
- Er is ook een doelgroep die langdurig een beroep zal doen op het product nazorg (denk hierbij aan de doelgroep cliënten met een psychiatrisch ziektebeeld). Deze doelgroep vraagt om een andere aanpak als het gaat om nazorg;
- Daarnaast werkt goede nazorg als preventie voor een terugval van cliënt;
- Gemeenten dienen het product nazorg jaarlijks te monitoren (controle op zorgaanbieders).

Deel II Uitgangspunten specifiek voor beschermd wonen

Noodzaak tot beschermd wonen

- Beschermd wonen moet voor iedereen die dat nodig heeft toegankelijk zijn. Geen vakjes en etiketjes. Daarbij is veiligheid een belangrijk aandachtspunt (vb: slachtoffers van mensenhandel).

Zoveel mogelijk zorg in natura

- De medewerkers van de wijk- en gebiedsteams moeten aanhaken op wat het beste is voor de zorgvrager. Als dat PGB is, dan moet het PGB worden, ongeacht het beleid zo veel mogelijk zorg in natura. Het gaat om maatwerk. Het is van belang dat gemeenten toetsen op kwaliteit die de PGB aanbieders leveren.

Beschermd wonen is landelijk toegankelijk

- In de bijeenkomst wordt opgemerkt dat beschermd wonen niet landelijk toegankelijk is i.v.m. de regiobinding. Een indicatie krijgen is moeilijk. De voorkeur gaat uit naar Zorg in Natura. Een PGB is soms passender in het individuele geval van een cliënt. Er zijn zorgaanbieders die alleen maar werken met een PGB.

Beschermd wonen is gericht op ontwikkeling

- Geen input

Zicht op kwaliteit van zorg voor PGB- houders

- Kwaliteit is een subjectief begrip.
- Als het gaat om inkoop dan is kwaliteit niet te vatten in woorden.
- Zorgaanbieders moeten in gesprek gaan met cliënten over kwaliteit.
- De ervaring van de cliënt moet in dit gesprek centraal staan.
- Gemeenten moeten samenwerken met cliëntenraden.
- Aandachtspunt: verschillende kwaliteitscriteria per gemeente.

Voorkomen van terugval in relatie tot beschikbare en betaalbare woningen

- Deze punten zijn niet los te koppelen van elkaar. Een situatie waarin een mogelijke verhuizing plaats moet vinden levert stress en onstabiele op, wat voor een terugval kan zorgen. Als samenhangende voorwaarden opnemen: geschikte huisvesting en uitkering/inkomsten.

Deel III Overige aandachtspunten vanuit de plenaire bespreking

- De gemeenteraad en ambtenaren dienen zich te verdiepen in het onderwerp beschermd wonen (indien nodig scholing gaan volgen);
- Raden adviseren gemeenten die een sturende factor hebben- gesprekspartner is de Gemeente Leeuwarden;
- Inzichtelijk maken van de omgang van de woningbouwverenigingen met de uitstroom van cliënten.
- Er zijn geen middelen voor cliënten die uitstromen uit beschermd wonen. Er is geen goede begeleiding, ook op financieel gebied zijn de zaken niet goed geregeld. Dit punt dient verbeterd te worden;
- Het is niet bij een ieder bekend dat er een lokale Toezichthouder (Wmo) is. Deze informatie moet meer gedeeld worden door gemeenten. Wmo en cliëntenraden willen graag meer op de hoogte worden gebracht van alle lokale ontwikkelingen (beleidsontwikkelingen) door hun gemeenten;
- Hoe wordt de familieraad betrokken en ondersteund bij cliënten van beschermd wonen;
- Hoe worden de naasten betrokken en kan dit opgenomen worden in het contract van een cliënt;
- Het onderdeel “stimuleren” wordt niet voldoende beschreven in het document uitgangspunten beschermd wonen 2017;
- Het onderwerp “aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld” wordt vandaag niet extra onder de aandacht gebracht.
- De gemeenten zijn nog in afwachting van het rapport (visie) van de commissie Toekomst/ Dannenberg.
- De Wmo raden hebben hun wens uitgesproken om meer geïnformeerd te worden over nieuwe ontwikkelingen door hun gemeenten.